

KOČO GRČEV

Petak, 26. srpnja 1963. godine, datum crninom uokviren, prouzrokovao je stezanje grla i suženje očiju, kad smo slušali ili čitali liste poginulih pri katastrofi koja je zadesila glavni grad Makedonije, Skopje. Na toj listi nalazilo se i ime našeg druga i kolege, geologa Koče Grčeva, dipl. inž., i njegove dvoje djece.

Kočo Grčev, rođen je 27. 1. 1929. godine u Strumici (SR Makedonija). U Strumici je završio realnu gimnaziju i 1948. godine upisao se na Rudarski odjel - Geološki smjer Tehničkog fakulteta u Zagrebu. Diplomirao je 1954. godine s odličnim uspjehom, izradivši diplomski rad iz područja geofizike.

Nakon uspješno završenog školovanja namjestio se u svom rodnom mjestu kao geolog, gdje je vodio geološke i rudarske istražne radove na istraživanju i eksploataciji pegmatitskih žila i drugih mineralnih pojava. Poslije toga prelazi u rudnik kromita Radušu, gdje se sav predao svom pozivu. Njegov rad u rudniku Raduši bio je uspješan, što dokazuju i trostruko povećane rezerve, dobivene istraživanjima provedenim pod njegovim rukovodstvom i koncepcijom geneze rudišta.

Početak 1962. godine prijavio je na Rudarsko-geološkom fakultetu u Beogradu doktorsku disertaciju pod nazivom »Petrološka studija ljubotenskog serpentinskog masiva«. U toku 1962. godine i u prvoj polovini 1963. godine, uglavnom je završio izradu detaljne geološke karte većeg dijela ljubotenskog serpentinskog masiva, obavio optička ispitivanja i daleko odmakao u kemijskoj obradi materijala. U toku svog rada posebnu je pažnju poklonio obradi položaja olivinskih zrna u ultrabazičnim stijenama. Kod toga je zapazio jasnu orijentaciju olivina u određenom pravcu, što ga je navelo na pomisao, da je olivin bio donesen u već iskristaliziranom stanju, a ne da je gravitaciono diferenciran tek poslije intruzije. O toj pojavi i problematici govorio je na Savjetovanju posvećenom istraživanju kromita, održanom u travnju 1963. godine u Ateni. Pristupio je detaljnoj obradi krovinskog dijela ljubotenskog masiva i pitanju geneze piroksenitских i gabroidnih stijena u tom dijelu masiva. Posebnu pažnju posvetio je studiju gabropegmatita i naročito rodingita. Pri rješavanju geneze gabropegmatita i krupnozrnatih piroksenita postavljalo se pitanje postanka piroksena u jednom sistemu bogatom vodom. Prilikom terenskog rada našao je u Raduši, u području rudnih tijela, mineral pektolit, koje je i kemijski analizirao i spremio se da taj nalaz objavi.

Iako je službom bio vezan za SR Makedoniju, nije prekinuo pisne odnose sa svojim učiteljima i kolegama u Zagrebu, te je na poziv Hrvatskog geološkog društva 1962. godine održao predavanje o rezultatima istraživanja kromita u Raduši.

O čitavom tom radu, kojeg možemo smatrati početkom životnog dijela mladog čovjeka postoje na žalost samo dijelom sačuvane bilješke i podaci, jer je veći dio materijala uništen. Nadamo se da će nakon sređivanja podataka i bilježaka jedan dio tog obrađenog materijala biti objavljen. Ali ipak će taj rad, zamisao i ideja biti nedorečena, kao i naše diskusije, nedovršena kao i naši razgovori.

Izgubili smo u svakom pogledu mladog inteligentnog i radinog čovjeka, koji je po riječima naših učitelja mnogo obećavao, kako svojom solidnosti u radu, tako i svojim oduševljenjem i predanošću. Izgubili smo dobrog druga i kolegu koji će narra ostati u trajnoj, lijepoj uspomeni.

Neka je slava geologu Koči Grčevu!

Naučni radovi Koče Grčeva:

- S. Crnčević, K. Grčev, S. Karamata & J. Šimić (1962): Pojave rodingita u ljubotenskom serpentinskom masivu. Referati V Savjetovanja geologa, Deo II, 87-92. Beograd.
- K. Grčev & P. Milenković (1962): Razviće krovinskog dela ljubotenskog serpentinskog masiva. Referati V Savjetovanja geologa, Deo II, 275-284. Beograd.
- K. Grčev (1962): Istraživanja hromne rude u ljubotenskom serpentinskom masivu. Referati V Savjetovanja geologa, Deo II, 305-316. Beograd.

Branko Crnčević